EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 28.1.2025
COM(2025) 12 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1921/2006 (mis käsitleb statistiliste andmete esitamist kalandustoodete lossimise kohta liikmesriikides) rakendamise kohta

1 TAUST

Komisjon (Eurostat) kogub määruse (EÜ) nr 1921/2006[1] (edaspidi „määrus“) alusel statistilisi andmeid kalandustoodete lossimise kohta. Vastavalt määruse artiklile 2 loetakse kalandustooted lossituks liikmesriigi territooriumil, kui need on lossitud selle sadamates ELi ja EFTA riikide kalalaevadelt või lossitud liikmesriigi kalalaevadelt kolmandate riikide territooriumil ja seejärel imporditud[2]. Määruse artikli 10 kohaselt peab komisjon esitama iga kolme aasta tagant Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hindab eelkõige kogutud statistiliste andmete kvaliteeti ja asjakohasust. Aruandes tuleb analüüsida ka lossimist käsitlevate statistiliste andmete kogumis- ja töötlemissüsteemi kulutasuvust ning pakkuda välja parimad meetodid, millega vähendada liikmesriikide töökoormust ning aidata kaasa kasulikumate ja kvaliteetsemate statistiliste andmete koostamisele.

Määrust kohaldatakse ELi liikmesriikide suhtes ja see puudutab kõiki EMP riike. Siiski on merekalandustoodete lossimisega seoses viis sisemaa liikmesriiki (Tšehhi, Luksemburg, Ungari, Austria ja Slovakkia) aruandluskohustusest vabastatud.

Lisaks lossimisstatistikale saab Eurostat andmeid ka saagi, laevastiku ja vesiviljeluse kohta. Ühise kalanduspoliitika haldamiseks koguvad ka teised komisjoni talitused, peamiselt merendus- ja kalandusasjade peadirektoraat (DG MARE), andmeid kolme muu määruse alusel: nõukogu määrus (EÜ) nr 1224/2009,[3] millega kehtestatakse kontrollisüsteem kalanduseeskirjade järgimise tagamiseks; määrus (EL) 2017/1004[4] kalandusandmete kogumise, haldamise ja kasutamise kohta ning rakendusmäärus (EL) 2017/218[5] liidu kalalaevastikuregistri kohta

Iga kolme aasta tagant kogub komisjon riiklikke kvaliteediaruandeid,[6] mis on käesoleva aruande aluseks. Need riiklikud aruanded sisaldavad üksikasjalikku teavet andmete kvaliteedi ja nende kogumisel kasutatud meetodite kohta. Riiklikud kvaliteediaruanded koostatakse Euroopa

---

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1921/2006, mis käsitleb statistiliste andmete esitamist kalandustoodete lossimise kohta liikmesriikides ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 1382/91 (ELT L 403, 30.12.2006, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1921/oj).

2 See tähendab, et kõnealune statistika ei ole võrreldav nõukogu määruse (EÜ) nr 1224/2009 alusel kogutud lossimisandmetega, mille puhul kogub andmeid laeva lipuriik.

3 Nõukogu 20. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1224/2009, millega luuakse liidu kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks, muudetakse määrusi (EÜ) nr 847/96, (EÜ) nr 2371/2002, (EÜ) nr 811/2004, (EÜ) nr 768/2005, (EÜ) nr 2115/2005, (EÜ) nr 2166/2005, (EÜ) nr 388/2006, (EÜ) nr 509/2007, (EÜ) nr 676/2007, (EÜ) nr 1098/2007, (EÜ) nr 1300/2008, (EÜ) nr 1342/2008 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EMÜ) nr 2847/93, (EÜ) nr 1627/94 ja (EÜ) nr 1966/2006 (ELT L 343, 22.12.2009, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1224/2024-10-11).

4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrus (EL) 2017/1004 kalandussektori andmete kogumist, haldamist ja kasutamist käsitleva liidu raamistiku loomise ning ühise kalanduspoliitikaga seotud teadusliku nõustamise toetamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 199/2008 (ELT L 157, 20.6.2017, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1004/oj).

5 Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2017/218 liidu kalalaevastikuregistri kohta

6 https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/fish_ld_esms.htm

statistikasüsteemi (ESS) suuniste kohaselt ja need kogutakse kasutades IT-vahendit ESS Metadata Handler.

Käesolev aruanne põhineb i) aruandvate liikmesriikide poolt vaatlusaasta 2022 kohta Eurostatile esitatud lossimise kvaliteediaruannetel, ii) vastavusanalüüsil ning iii) Eurostati kogutud kuluandmetel.

Komisjon võttis eelmised kõnealuse määruse alusel esitatud lossimise statistilisi andmeid käsitlevad hindamisaruanded vastu 2010. aasta novembris,[7] 2014. aasta aprillis,[8] 2016. aasta mais,[9] 2019. aasta veebruaris[10] ja 2021. aasta detsembris[11].

Käesolev aruanne hõlmab aastaandmeid liikmesriikide territooriumil 2022. aastal lossitud kalandustoodete üldkoguste ja ühikuväärtuste kohta. Eurostati kogutud andmed on jaotatud liikide, laeva lipuriigi, esitusviisi ja kavandatud kasutuse kaupa.

2 PEAMISED JÄRELDUSED

2.1 Ajakohasus ja õigeaegsus

Enamik liikmesriike pidas kinni käesoleva aruandega hõlmatud ajavahemikul andmete esitamise tähtaegadest. Vaatlusaasta 2022 kalandustoodete lossimise statistika vastavushindamist võrreldi eelmiste aastate omaga. Vaatlusaasta 2019 andmekogumisega võrreldes õigeaegsus paranes, sest vaid üks riik esitas andmed väikse hilinemisega.

Tavapärase menetluse kohaselt oli andmete struktuur ja sisu automaatselt eelvalideeritud ning riigid said aruande, milles olid märgitud võimalikud vead. Riigid esitasid vajaduse korral oma andmed uuesti, kuni rohkem vigu ei avastatud. Seejärel tegi Eurostat täiendavaid kontrolle ning

[7] Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule määruse (EÜ) nr 1921/2006 (mis käsitleb statistiliste andmete esitamist kalandustoodete lossimise kohta liikmesriikides) rakendamise kohta, COM(2010) 675 final.

[8] Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule määruse (EÜ) nr 1921/2006 (mis käsitleb statistiliste andmete esitamist kalandustoodete lossimise kohta liikmesriikides) rakendamise kohta, COM(2014) 240 final.

[9] Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule määruse (EÜ) nr 1921/2006 (mis käsitleb statistiliste andmete esitamist kalandustoodete lossimise kohta liikmesriikides) rakendamise kohta, COM(2016) 239 final.

[10] Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule määruse (EÜ) nr 1921/2006 (mis käsitleb statistiliste andmete esitamist kalandustoodete lossimise kohta liikmesriikides) rakendamise kohta, COM(2019) 47 final.

[11] Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule määruse (EÜ) nr 1921/2006 (mis käsitleb statistiliste andmete esitamist kalandustoodete lossimise kohta liikmesriikides) rakendamise kohta, COM(2021) 789 final.

kui ta avastas vastuolusid, palus ta aruandvatel riikidel andmeid parandada ja esitada muudatused. Vaatlusaastal 2022 vajasid ühe kolmandiku aruandvate liikmesriikide esitatud andmed mõningaid selgitusi ja parandusi. Kuid andmeid esitanud riigid ja Eurostat on teinud andmete kvaliteedi parandamiseks aja jooksul märkimisväärseid jõupingutusi.

Nagu tavaks, avaldas komisjon (Eurostat) andmed kohe pärast nende valideerimist. Kuigi see osutub harva vajalikuks, võib andmeid igal ajal muuta.

2.2 Täpsus ja võrreldavus

Liikmesriikidelt saadud kvaliteediaruannete põhjal hindavad kasutajad nende täpsust heaks või väga heaks ning usaldusväärsust stabiilseks või paremaks.

2019. aasta oktoobris avaldas Eurostat püügi- ja lossimisstatistikat käsitleva käsiraamatu muudetud versiooni[12]. Läbivaadatud käsiraamatu abil on statistiliste andmete võrreldavus riikide vahel veel paremaks tehtud.

Kuna liikmesriikide ELiga ühinemise kuupäevad on erinevad, on saadaolevate andmete aegridade pikkus erinev, mille tulemuseks on ajas erinev võrreldavuse määr. Kui aga võtta arvesse ainult käesoleva aruandega hõlmatud ajavahemikku, on andmed võrreldavad.

2.3 Asjakohasus

Ühise kalanduspoliitika arendamiseks, järelevalveks ja hindamiseks on vaja palju üksikasjalikke andmeid ja teavet. Seepärast on määruse alusel kogutavad statistilised andmed olulised teadliku ja tõenduspõhise poliitikakujundamise seisukohalt nii riiklikul kui ka ELi tasandil. Andmed tootmistasemete ja suundumuste kohta on tähtsad selleks, et analüüsida ühise kalanduspoliitika raames kalandussektori arengut. Need andmed tagavad poliitikakujundajatele ja tööstusharule tugeva aluse, millele rajada sektori tulevik.

2.4 Kättesaadavus

Kalandustoodete lossimisstatistika leiab Eurostati andmebaasist[13] nii riikide üksikasjalikes tabelites kui ka üldises koondtabelis, kus on ELi ja riiklikud andmed esitatud koondatumalt.

[12] https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/fish_ld_esms_an_3.pdf (kättesaadav üksnes inglise keeles).

[13] https://ec.europa.eu/eurostat/data/database

Lisaks avaldavad liikmesriigid andmed riiklikes veebipõhistes andmebaasides või elektrooniliste väljaannete kujul. Juurdepääs nendele andmetele on alati tasuta.

Euroopa võrdlusmetaandmed, sh ELi tasandi kvaliteediaruanne lossimisstatistika[14] kohta, avaldatakse Eurostati avalikus andmebaasis. Eurostat avaldab andmed ja artiklid kalandustoodete lossimise kohta oma veebipõhises kogumikus „Statistics Explained“[15] ja ülevaatlikes väljaannetes[16].

Eurostati veebisaidil on olemas ka ühtne kontaktpunkt kõigi andmete, metoodika ja väljaannete jaoks[17].

2.5 Andmete konfidentsiaalsus

Määruse vastuvõtmise ajal 2006. aastal esitasid riigid lossimiste kohta ainult mittekonfidentsiaalseid andmeid. Kuid alates 2012. aastast on mõned riigid hakanud saatma konfidentsiaalseid arvandmeid, et kaitsta üksikute äriühingute andmeid. See on kooskõlas määrusega (EÜ) nr 223/2009[18], milles käsitletakse konfidentsiaalsete statistiliste andmete edastamist. Kuigi riikide teatatud konfidentsiaalsete andmepunktide osatähtsus on endiselt üsna väike, kasvab see pidevalt ja suurenes aastatel 2019–2022 2 %-lt 4 %-le kõikidest lossimisandmetest.

Kui riigid hakkasid konfidentsiaalseid andmeid esitama, lepiti kokku, et Eurostat kohaldab ELi koondandmete arvutamisel ranget reeglit. See reegel näeb ette, et koondnäitaja on konfidentsiaalne, kui selles sisalduv üks väärtus on konfidentsiaalne. Eurostat tunnistab, et kuigi selline lähenemisviis kaitseb konfidentsiaalsust, piirab see liigselt ka andmete avaldamist. Seetõttu teeb Eurostat koostööd riikidega, et leida võimalusi rohkemate riiklike ja ELi tasandi koondandmete avaldamiseks, tagades samal ajal andmete konfidentsiaalsuse.

---

14 https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/fish_ld_esms.htm

15 https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Fisheries_-_catches_and_landings

16 Neist kõige hiljutisem on „Key figures on the European food chain – 2023 edition“, ISBN 978-92-68-07811-2. https://ec.europa.eu/eurostat/documents/15216629/18054337/KS-FK-23-001-EN-N.pdf/048e130f-79fa-e870-6c46-d80c9408620b?version=7.0&t=1707290893751 (kättesaadav üksnes inglise keeles).

17 https://ec.europa.eu/eurostat/web/fisheries/overview

18 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta määrus (EÜ) nr 223/2009 Euroopa statistika kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1101/2008 (konfidentsiaalsete statistiliste andmete Euroopa Ühenduste Statistikaametile edastamise kohta), nõukogu määruse (EÜ) nr 322/97 (ühenduse statistika kohta) ja nõukogu otsuse 89/382/EMÜ, Euratom (millega luuakse Euroopa ühenduste statistikaprogrammi komitee) kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 87, 31.3.2009, lk 164).

3 TÖÖKOORMUS JA KULUTASUVUS

Eurostat hindas määruse alusel lossimisandmete kogumise kulutõhusust, kasutades 2022. aasta kvaliteediaruandeid ja riiklikele statistikaametitele suunatud uuringul põhinevat kuluanalüüsi. Kuluanalüüsi aluseks võeti 2023. aasta kulud ja need hõlmasid vaatlusaasta 2022 lossimisandmete kogumist. Kuluanalüüsi vastused esitas kokku 19 riiki. Kõigi andmeid esitavate riikide otsesed ja kaudsed kogukulud olid ligikaudu 3,0 miljonit eurot aastas. See püsis vaatlusaastaga 2019 samal tasemel.

23 ELi liikmesriigi ja EMP riikide esitatud 2022. aasta kvaliteediaruanded näitasid, et enamik riike kogub andmeid haldusandmete allikatest. Kokku kasutavad seda ainsa allikana 11 riiki, neli riiki koos loendusega, kolm koos loenduse ja valikuuringutega, kaks koos valikuuringutega, üks koos ekspertidega konsulteerimisega ja üks koos muude allikatega. Ainult üks riik kasutab loendust ainsa andmekogumismeetodina. Mitmed riigid teatasid tõhususe suurenemisest, peamiselt seoses edasise automatiseerimisega (kuus riiki), koolitusega (kolm riiki), haldusandmete suurema kasutamisega (kolm riiki) ja veebipõhiste uuringute kasutuselevõtuga (üks riik).

4 JÄRELDUSED JA EDASISED SAMMUD: EUROOPA KALANDUSSTATISTIKA ÜHTLUSTAMINE JA LIHTSUSTAMINE

Eurostat püüab pidevalt parandada Euroopa statistika kvaliteeti ja kättesaadavust, vähendades samal ajal aruandluskoormust.

Selleks käivitas Eurostat 2018. aastal Euroopa kalandusstatistika ühtlustamise ja lihtsustamise projekti. Projekt koosneb järgmisest: i) praeguse vesiviljelus-, püügi- ja lossimisstatistika hindamine ning ii) tulevaste poliitikavalikute ja võimalike tulevaste õigusaktide mõju hindamine. Hindamine, mille raames vaadeldi ka määruse toimimist, viidi lõpule 2019. aastal[19]. Euroopa kalandusstatistika mõju hindamine käivitati 2020. aasta alguses ja see viidi lõpule 2021. aasta novembris.

Lossimist käsitlev statistika on õigeaegsuse, täielikkuse ja järjepidevuse poolest usaldusväärne. Riigid esitavad usaldusväärset teavet ELis lossitud kalandustoodete mahu ja maksumuse kohta ning liikide tasandil üksikasjalikku teavet, mida saab kasutada ELi kalaturu analüüsimiseks.

Andmete kogumise sidusust ja võrreldavust suurendavad Eurostati tehnilised suunised ja valideerimismenetlused.

Juurdepääs statistilistele andmetele on avalik ja tasuta. Koostatud statistikale lisatud metaandmed sisaldavad riiklikke ja ELi tasandi kvaliteediaruandeid.

[19] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:52019SC0425

Vaid vähestel aruandvatel riikidel on probleeme konfidentsiaalsusküsimuste käsitlemisel kas seoses lossitud toodete koguse või hinnaga. Tuleb leida toimiv lähenemisviis, et piirata konfidentsiaalsuse mõju ELi koondandmetele.

Nagu eespool märgitud, on võimalik suurendada Euroopa kalandus- ja vesiviljelusstatistika asjakohasust, lihtsustada praegust süsteemi ja ajakohastada andmete kogumist, näiteks kasutades ELi tasandil tõhusamalt haldusandmete allikaid.